

Галицький коледж імені В'ячеслава Чорновола

**Положення
про виховну роботу**

Тернопіль

1. Концепція виховної роботи

Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола

1.1. Мета і завдання виховання студентів коледжу

Формування національної інтелігенції, сприяння збагаченню й оновленню інтелектуального генофонду нації, виховання її духовної еліти – це мета, що стоїть перед вищими навчальними закладами на одному рівні з підготовкою висококваліфікованих фахівців. Досягнення мети виховання можливе лише за умови комплексного підходу і залучення до цієї роботи всього викладацького складу, адміністрації, органів студентського самоврядування та громадських об'єднань студентської молоді.

Система заходів з виховання студентів Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола базується на основних положеннях Концепції національної системи виховання з урахуванням органічного взаємозв'язку процесу навчання та виховання.

Розроблені концептуальні засади виховання студентів коледжу охоплюють головну мету, цілі і завдання виховної роботи, ідейне підґрунтя, основні напрямки і засоби досягнення мети; визначають, які соціально-етичні й духовні риси необхідно прищеплювати студентам коледжу. Також виховна робота зі студентами в нашому коледжі орієнтується на кращі зразки досвіду українських та світових вищих навчальних закладів.

Головною метою виховання, на досягнення якої спрямовано зусилля викладацького колективу, Ради студентів коледжу, громадських організацій є формування цілісної і гармонійно розвиненої особистості з високою національною самосвідомістю. Така особистість — це насамперед громадянин української держави, її патріот, гуманіст, для якого пріоритетом є загальнолюдські й загальнодержавні цінності, це людина з високою фаховою підготовкою й широким світоглядом, розвинутим інтелектом, належним рівнем загальної, політичної та правової культури. Отже, ідеться про необхідність систематичного і цілеспрямованого виховання національного типу особистості,

формування в неї національної свідомості і самосвідомості, завдяки чому досягається духовна єдність поколінь, наступність національної культури і безсмертя нації.

1.1.1. Принципи виховного процесу в Галицькому коледжі імені В'ячеслава Чорновола

До принципів, на яких базуються цілі та завдання виховання, належать:

— гуманізм і толерантність, повага до студентів, їхніх ціннісних орієнтацій і переконань, політичних симпатій, релігійних уподобань;

— урахування індивідуальних нахилів і здібностей студентів, рівня їхнього інтелектуального та загальнокультурного розвитку, специфіки курсу навчання і майбутньої спеціальності;

— партнерство як форма стосунків між викладачами і студентами, співпраця у розв'язанні питань навчання, відпочинку, побуту, підтримка і стимулювання студентських ініціатив;

— єдність навчання, виховання та науково-дослідної роботи, що передбачає добросовісне виконання кожним студентом своїх функціональних обов'язків і громадських доручень, участь у науково-дослідній роботі та громадському житті групи, курсу, відділення, коледжу;

— пріоритет загальнолюдських цінностей, їх органічне поєднання з цінностями національними.

1.1.2. Основні завдання, спрямовані на досягнення мети виховання

Досягнення мети виховання передбачає розв'язання таких завдань:

— забезпечення умов для самореалізації особистості відповідно до її здібностей, власних і суспільних потреб та інтересів;

— розвиток світоглядної культури молодшої людини, її ціннісних орієнтацій і створення умов для вільного світоглядного вибору;

— формування патріотизму і національної свідомості, поваги та любові до України, шанування її історії та належне оволодіння державною мовою;

— розвиток інтернаціональних почуттів, створення умов для розширення і поглиблення знань про події у світі, специфіку життєдіяльності інших держав і суспільств, утвердження поваги до звичаїв, традицій, культури народів світу;

— професійне виховання, яке передбачає становлення юнаків і дівчат як досвідчених фахівців, котрі досконало володіють професійними знаннями, вміють творчо застосовувати їх на практиці, приймати нестандартні рішення, готових до роботи в умовах ринкових відносин;

— уведення молодих людей у світ господарського, соціального, політичного, культурного досвіду цивілізації і свого народу;

— виховання правової культури, а саме — поваги до Конституції, законодавства України, державної символіки, знання та додержання правових норм і принципів;

— формування моральної й естетичної культури, утвердження у свідомості молодих людей принципів загальнолюдської моралі, розвиток зрілих естетичних смаків, потреб та інтересів, вироблення вміння правильно оцінювати і творити добро та красу;

— охорона і забезпечення розвитку повноцінного фізичного, психічного та духовного здоров'я юнаків та дівчат;

— розвиток екологічної культури, розуміння необхідності гармонії між людиною і природою та її додержання на практиці, у тому числі в майбутній професійній діяльності студентів;

— формування навиків соціальної активності, творчої ініціативи та та особистої відповідальності за прийняті рішення та вчинки;

— виховання потреби в активній протидії виявам антигромадської поведінки, правопорушень, бездуховності, аморальності;

— оволодіння результативними методами та навиками набуття нових знань, формування потреби у постійному інтелектуальному, духовному і моральному збагаченні та самовдосконаленні.

1.2. Основні напрямки виховної роботи

Сучасний період розвитку суспільства в нашій незалежній державі Україна відкриває широкі можливості для оновлення змісту освіти, що дає змогу формувати духовно багате покоління людей. Це обумовлює новий підхід до виховання студентської молоді. Виникла соціальна потреба у формуванні творчої особистості майбутнього фахівця, який би зміг розв'язувати як щоденні, так і масштабні завдання, що забезпечують не просто виживання, а прогрес нації. Ефективність формування творчої особистості, безперечно, підвищується, якщо забезпечуються:

- а) використання педагогіки народознавства;
- б) засвоєння студентами знань про Вітчизну, народ, його культуру і спосіб життя, вмінь та навичок у їх практичному застосуванні;
- в) співробітництво викладачів і студентів у виборі різних форм і видів діяльності;
- г) організація активної творчої патріотичної діяльності студентів у позааудиторний час.

Кожен з напрямків виховної роботи спрямований на досягнення мети, розв'язання конкретних завдань і передбачає використання відповідних форм та методів роботи. Незмінна єдність, взаємодоповнюваність усіх видів виховання є важливою умовою результативності виховної роботи в цілому.

Провідне значення у формуванні світоглядної культури студентів має залучення молоді до активного суспільного життя, виконання громадських доручень, особиста ініціатива й участь у підготовці та проведенні культурно-масових і громадсько-політичних заходів.

Процес формування світоглядної культури передбачає вільне світоглядне самовизначення кожної молодої людини.

Реалізація зазначеного та основних завдань і принципів виховної роботи в коледжі здійснюється в таких пріоритетних напрямках виховання:

1.2.1. Духовне та моральне виховання студента — це система формування його особистісних якостей, які характеризують ступінь розвитку і саморозвитку моральних цінностей, переконань, мотивів, знань, умінь, почуттів і здібностей, що їх студент виявляє в різних ситуаціях морального вибору та моральної діяльності. Таким вихованням забезпечується засвоєння студентами моральної культури суспільства, норм поведінки, міжлюдських стосунків, сприйняття їх як правил, що регулюють власну життєдіяльність, усвідомлення критеріїв добра і зла. Важливим показником міри моральності особистості є ступінь зрілості її основних моральних рис, таких як совість, честь, гідність, доброта, відповідальність, сором, дисциплінованість, принциповість. Висока моральність — це завжди єдність слова і діла, чесність і порядність, сумлінне виконання людиною синівських, професійних, громадянських обов'язків, вірне служіння Україні. Втілюється моральність у конкретних вчинках, діях індивіда незалежно від сфери їх вияву.

Моральне виховання пов'язане з правовим вихованням. Поєднуючись, вони забезпечують формування культури людської поведінки.

Студент є носієм певної моралі і виховується як під час навчально-виховного процесу, так і особистим середовищем. У зв'язку з цим важливу роль відіграють бесіди на моральну тематику, зустрічі з видатними особистостями, читання художньої літератури, неухильне додержання правил внутрішнього розпорядку коледжу. Значний потенціал морального впливу на студентів має Рада студентів коледжу, гуртки за інтересами.

Виховання студента як *громадянина* передбачає становлення патріота, тобто людини з активною громадянською позицією, орієнтованої на демократичні цінності та свободи, здатної до захисту права та виконання своїх громадських обов'язків, відображених у Конституції України.

Виховання студента як *інтелігентної особистості* спрямовано на розвиток:

- високої культури спілкування та поведінки;
- естетичної, художньої культури;
- прогресивних поглядів та переконань;
- толерантності й поважного ставлення до людей іншої національності та інших поглядів і переконань;

Виховання студента як *творчої особистості* передбачає розвиток:

- творчо-пошукових умінь та здібностей;
- здібностей як до індивідуальної, так і до колективної творчості;
- здібностей до креативного, системного застосування знань у розв'язанні професійних теоретичних і практичних завдань.

1.2.2. Національне виховання - це історично обумовлена і створена самим народом система ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв. Національна система виховання охоплює ідейне багатство народу, його морально-естетичні цінності, а також постійну і систематичну виховну діяльність сім'ї, державних і громадських навчально-виховних закладів, організацій.

Національне виховання ґрунтується на таких фундаментальних принципах, як гуманізм, демократизм, зв'язок виховання з життям, трудовою діяльністю народу, поєднання педагогічного керівництва із самодіяльністю студентів та ін.

1.2.3. Патріотичне виховання — його метою є формування у студентів поваги та любові до Батьківщини, відданості, готовності захищати, збагачувати особистою працею, максимально сприяти вивченню та досконалому володінню державною мовою. Принципово важливим є вивчення історії, культури, традицій, звичаїв України, кращих досягнень у галузях науки, освіти, техніки, мистецтва як минулого, так і сучасності. Патріотичне виховання здійснюється з урахуванням специфіки навчальних дисциплін на лекціях, семінарах та у позаурочний час.

1.2.4. Правове виховання — це формування соціально зрілої, відповідальної поведінки юнаків та дівчат на основі знань, норм і принципів чинного законодавства України, поваги до прав і свобод інших людей, шанобливого ставлення до державних символів. Правова культура особистості невід’ємна від активної протидії особам, організаціям і установам, що порушують закони, зазіхають на територіальну цілісність і незалежність України, завдають збитків державі та її громадянам.

Важливим складником цього напрямку виховання є правова освіта, яка забезпечується викладанням правових дисциплін, пропагандою чинного законодавства викладачами коледжу, організацією зустрічей студентів з працівниками правоохоронних органів, проведенням “круглих столів”, вечорів запитань і відповідей, виставок тематичної літератури.

1.2.5. Трудове виховання — має на меті формування любові до праці та потреби в ній, потреби в набутті знань і вмінь професійно здійснювати діяльність, реалізовувати через неї свої нахили і здібності, виконувати свої обов’язки професійно, відповідально, якісно. Трудове виховання ефективно впливає на становлення і розвиток волі, здатності цілеспрямовано переборювати труднощі, що виникають на життєвому шляху людини, учить правильно організовувати трудовий процес, творчо, ініціативно та зацікавлено ставитись до самої праці, її результатів, до людей, які люблять і вміють працювати.

Трудове виховання здійснюється передусім через залучення студентів до конкретних видів діяльності. Основний вид праці студентів — навчання. Формування поваги та любові до праці і потреби в ній відбувається також через залучення студентів до інших видів діяльності, зокрема громадсько-політичної, науково-дослідної, самоврядної, художньої самодіяльності, спортивних змагань, суспільно корисної праці.

1.2.6. Естетичне виховання — покликано забезпечувати становлення і розвиток у студентів відчуття, розуміння і потреби у красі, з позицій естетичних правил оцінювати явища і процеси навколишньої дійсності.

Формування естетичної культури студентів відбувається як у процесі навчання, так і в позанавчальний час. Теоретичною основою естетичного виховання є дисципліни гуманітарного спрямування, передусім історія, соціологія, психологія, культурологія. Естетичне виховання значною мірою реалізується через участь студентів у художній самодіяльності, гуртках і студіях, заходах, що проводить коледж, відвідування театрів, виставок, музеїв, зустрічі з діячами літератури і мистецтва, проведення творчих вечорів, читання художньої літератури та поезії, слухання музики.

1.2.7. Виховання культури поведінки та спілкування спрямоване на набуття сукупності усталених морально-естетичних і соціально значущих якостей особистості, які виявляються в повсякденному житті та умінні співіснувати з іншими людьми.

Виховання культури поведінки ставить за мету засвоєння моральних вимог суспільства, закріплення у нормах, принципах та ідеалах, та їх інтеграцію в особистий досвід.

1.2.8. Екологічне виховання – спрямовано на утвердження у свідомості студентів знань про природу як єдину основу життя на Землі, переконань про необхідність гуманного ставлення до неї, особисту відповідальність за майбутнє, формування вміння здійснювати діяльність, дбайливо оберігаючи довкілля.

В екологічному вихованні важливе значення мають участь студентів в акціях екологічного характеру, зустрічі з ученими і представниками екологічних організацій.

Принципово важливим аспектом екологічного виховання є усвідомлення студентами потреби робити у процесі майбутньої професійної діяльності все від них залежне для забезпечення екологічно чистих умов виробництва.

1.2.9. Фізичне виховання — це розвиток і зміцнення здоров'я студентів, їхніх фізичних задатків та здібностей, утвердження активного, здорового способу життя, вироблення вмінь самостійно використовувати форми і методи фізичної культури в процесі власної життєдіяльності. Даний напрям виховання охоплює пропаганду здорового способу життя і конкретну діяльність, спрямовану на фізичне вдосконалення та фізичне загартування молоді. У сучасних умовах вкрай важливою є робота зі студентами щодо роз'яснення шкідливості вживання алкогольних напоїв і наркотичних речовин, куріння; також необхідно провести профілактичні заходи щодо запобігання різноманітним захворюванням.

Фізичне виховання здійснюється через участь юнаків і дівчат у роботі спортивних секцій, клубів, під час спортивних змагань, туристичних походів.

1.3. Організація виховної роботи

У Галицькому коледжі імені В'ячеслава Чорновола створено систему виховної роботи, що дає можливість охоплювати виховним впливом усіх студентів — від першого курсу до останнього, здійснювати виховний процес як у навчальний, так і в позанавчальний час. Виховання студентів забезпечується через діяльність усіх структурних підрозділів коледжу — від студентської академічної групи до адміністрації.

1.3.1. Суб'єкти, що забезпечують реалізацію виховної роботи в коледжі

Суб'єктами, які організовують забезпечення реалізації концепції виховання студентів коледжу, є:

- адміністрація коледжу;
- Вчена рада;
- Педагогічна рада коледжу;
- відділ студентського життя;
- циклові комісії;
- гуртки за інтересами;

— бібліотека.

Усі зазначені суб'єкти планують свою роботу посеместрово, підбиваючи її підсумки в кінці навчального року з відповідними висновками щодо дальшого поліпшення системи виховання в коледжі на наступний період.

Для того, щоб дізнатися про потреби та інтереси студентів, їхню ціннісну орієнтацію, специфіку сприйняття процесів суспільного життя в коледжі проводяться соціологічні опитування студентів.

В організації та здійсненні процесу виховання широко використовуються можливості комп'ютерної техніки, зокрема Інтернет.

Контроль з метою досягнення високих результатів виховної роботи, планування, реалізацію і координацію виховних заходів задля підвищення їх загальних підсумків покладено на заступника директора з виховної роботи та студентських справ.

1.3.2. Рада студентів коледжу як фактор удосконалення виховного процесу

Дана форма є особливою для самостійної громадської діяльності студентів у реалізації функцій управління життям студентського колективу згідно з цілями та завданнями, які постають перед ними. Вона є елементом загальної системи управління виховним процесом у коледжі та передбачає максимальне врахування інтересів та потреб студентів на основі вивчення громадської думки і конкретних ініціатив.

Основні завдання студентського самоврядування:

- формування у студентів відповідального і творчого ставлення до навчання, громадської діяльності та суспільно корисної праці;
- сприяння оволодінню кожним студентом навичками продуктивної самостійної роботи, всебічному розвитку особистості завдяки долученню до різних видів діяльності;
- забезпечення принципів об'єктивності та компетентності в реалізації прав студентів;

- формування у членів колективу на основі самостійності навичок прийняття рішень з питань студентського життя, активної життєвої позиції;
- виховання у студентів поваги до закону, норм моралі;
- надання допомоги адміністрації, викладацькому складу коледжу в вдосконаленні навчально-виховного процесу;
- пошук і організація ефективних форм самостійної роботи студентів;
- організація вільного часу студентів, сприяння всебічному розвитку особистості кожного члена студентського колективу;
- організація системи вивчення громадської думки студентів з найважливіших питань життя коледжу та створення умов, за яких забезпечується участь кожного зацікавленого студента в обговоренні проблем, прийнятті та виконанні рішень;
- установа та підтримка контактів з молодіжними організаціями різних ВНЗ України та інших країн.

Рада студентів коледжу разом з адміністрацією коледжу намагаються максимально враховувати інтереси та реалізувати ініціативу студентів.

1.3.3. Роль кураторів академічних груп

Завдання інституту кураторства в сучасних умовах – організація виховного процесу в академічній групі. Робота кураторів потрібна у взаємодії студентів із численними коледжними структурами і службами, які здійснюють навчальну й позанавчальну діяльність, в організації спеціальних заходів, особливо загальноколеджного характеру.

Найважливішими напрямками діяльності кураторів є:

- адаптація першокурсників до нових умов навчання;
- допомога студентам у розв'язанні їхніх соціально-побутових проблем і організація дозвілля;
- допомога у формуванні в студентській групі атмосфери дружби, доброзичливості, згуртованості та взаємної підтримки.

Удосконалення діяльності кураторів передбачає також цілеспрямовану роботу за такими напрямками:

- проведення з кураторами спеціальних тренінгів і семінарів, на яких вони одержують інформацію про вікові особливості студентів, про результати діагностики їхніх індивідуальних якостей та інтересів, про специфіку взаємодії зі старшими студентами, про нові методи та підходи у сфері консультування і підтримки студентів;

- регулярне проведення кураторських нарад за участі адміністрації для окреслення та розв'язання загальних проблем;

- організація на базі коледжу міжвузівських конференцій, зустрічей з питань удосконалення роботи кураторів та обміну досвідом роботи в даній сфері;

- видання пам'ятки та методичних рекомендацій для допомоги кураторові з оновленою інформацією про особливості роботи зі студентами.